

Besluit

Besluit strekkende tot het verlengen van de accreditatietermijn tot in totaal zes jaar van de opleiding hbo-bachelor Management van de Leefomgeving (voorheen: Plattelandsvernieuwing) van de Hogeschool Van Hall Larenstein

	datum	Gegevens	
	29 mei 2015	Naam instelling	: Hogeschool Van Hall Larenstein
	onderwerp	Naam opleiding	: hbo-bachelor Management van de Leefomgeving (was voorheen Plattelandsvernieuwing) (240 ECTS)
	Definitief besluit	Datum aanvraag	: 12 november 2014
	accreditatie hbo-ba	Graad opleiding	: Bachelor of Science
Plattelandsvernieuwing van de	Hogeschool Van	Variant opleiding	: voltijd
Hall Larenstein	(003431)	Locatie opleiding	: Leeuwarden
	uw kenmerk	Datum goedkeuren	
	2014-1287	Panel 1 ^o beoordeling	: 17 mei 2011
	ons kenmerk	Datum goedkeuren	
	NVAO/20151379/ND	Panel 2 ^o beoordeling	: 22 april 2014
	bijlagen	Datum locatiebezoek	: 24 mei 2011, 1 ^{ste} beoordeling
	3	Datum visitatierapport	: september 2011 en december 2012, 1 ^{ste} beoordeling
		Accreditatiebesluit NVAO	: Besluit van 28 augustus 2013 looptijd accreditatie van 1 september 2013 tot en met 31 augustus 2016
		Datum locatiebezoek UOB ¹	: 10 – 12 juni 2014
		Datum visitatierapport	: 22 oktober 2014

Aanvullende informatie

De opleiding is in eerste instantie beoordeeld volgens het kader van de beperkte opleidingsbeoordeling. Dit heeft geresulteerd in een besluit van de NVAO van 28 augustus 2013. Na intrekking van de aanvraag voor de instellingstoets is de opleiding beoordeeld op basis van de aanvullende uitgebreide opleidingsbeoordeling. Daarbij beoordeelde het panel de standaarden die al in de eerste beoordeling aan de orde zijn geweest niet opnieuw. Bij de eerste beoordeling heeft de NVAO bij brief van 8 maart 2012 de instelling aanvullende informatie gevraagd over de rendementcijfers, het opleidingsniveau van de docenten en de studielast, en tevens het betrokken evaluatiebureau om aanvullende informatie omtrent de beoordeling van de afstudeerwerken.

¹ UOB = uitgebreide opleidingsbeoordeling

Pagina 2 van 11 Bij e-mail van 19 maart 2012 heeft de NVAO de aanvullende informatie ontvangen van Hogeschool Van Hall Larenstein, en per e-mail van 28 maart 2012, van het evaluatiebureau. In een gesprek met het panel op 18 april 2012 is afgesproken dat het visitatierapport herschreven zou worden. Dit herschreven rapport heeft de NVAO december 2012 ontvangen. Voor de besluitvorming heeft het herschreven rapport als basis gediend. De NVAO heeft bij e-mail van 1 juni 2013 de instelling om aanvullende informatie gevraagd over de voorzieningen en de examencommissie. Bij email van 26 juni 2013 heeft de NVAO de instelling ten slotte aanvullende informatie gevraagd over de opzet van het nieuwe curriculum, de instroom en het traject en de stand van zaken voor de geplande naamswijziging. Bij brief van 12 juli 2013 heeft de NVAO de aanvullende informatie ontvangen. De NVAO heeft de in 2012 en 2013 aangeleverde aanvullende informatie betrokken in haar besluitvorming.

Beoordelingskaders

- Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
- Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).
- NVAO | Protocol aanvullende beoordeling |17 juni 2013.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in de visitatierapporten en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel van het eerste visitatiepanel van september 2011 en december 2012

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna de commissie)

Op 24 mei 2011 is de opleiding B Plattelandsvernieuwing van Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) Leeuwarden gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is voldoende.

De opleiding Plattelandsvernieuwing is een vierjarige Bachelorstudie (240 EC). De doelstelling van de opleiding is dat afgestudeerden als integrale gebiedsmanagers goed kunnen omgaan met processen in het landelijk gebied en tussen de stad, de stedelijke kernen en het omliggende landelijke gebied. De afgestudeerde is inhoudelijk breed opgeleid en speelt vooral een verbindende en procesbegeleidende rol in de regionale ontwikkeling. De instroom van de opleiding Plattelandsvernieuwing is overal in Nederland kwakkelend. VHL ziet als aanleiding voor de beperkte instroom dat de opleiding sterk geassocieerd wordt met het agrarische domein, terwijl dat niet geheel terecht is. Daartegenover staat de onverminderd grote vraag uit het werkveld om afgestudeerden.

De opleiding Plattelandsvernieuwing met de major 'Stad- en Streekmanagement' gaat vernieuwd verder, mogelijk onder een nieuwe naam. De huidige ambitie van de opleiding is om zich binnen vier jaar te ontwikkelen tot een succesvolle, zelfstandige en levensvatbare hbo-bacheloropleiding. De nieuwe naam zal daar aan bijdragen. Door het woord 'stad' in de opleidingstitel verwacht men een andere doelgroep aan te trekken.

De commissie kwalificeert de beoogde eindkwalificaties als voldoende. De opleiding heeft door de kleinschaligheid ervan nog geen structurele beroepenveldcommissie. In de toekomst zal dit wel gerealiseerd worden. De opleiding weet nu door middel van ad hoc contacten, bijvoorbeeld in het kader van het kenniswerkplaatsconcept, wel stelselmatig input vanuit het werkveld aan te boren. Dit heeft onder andere geleid tot een vernieuwing van de competenties en inherent daaraan het curriculum. Men beoogt hiermee om de instroom de komende jaren te laten groeien tot het niveau dat de opleiding zich zelfstandig kan bedruipen. De aanzetten in de zelfevaluatie wat betreft nieuwe competenties en bijbehorend vernieuwd curriculum, die zijn toegelicht in de gesprekken met het opleidingsmanagement en de docenten, zijn essentieel en adequaat.

De onderwijsleeromgeving

De commissie kwalificeert verder de onderwijsleeromgeving als goed. De commissie heeft een goede opleiding gezien, die studenten zowel de mogelijkheid tot verbreding als verdieping biedt, door middel van keuze voor minor en stage. Het curriculum inclusief de vernieuwende elementen sluiten aan bij waar het werkveld naar zoekt. Het team docenten is betrokken en zij doorleven de vernieuwde opleiding. Dat blijkt uit de overtuigingskracht waarmee ze de vernieuwing vorm geven. De Kenniswerkplaats, waarbij concrete vragen van opdrachtgevers door een groep studenten worden opgelost, is een sterk punt waarmee theorie en praktijk met elkaar worden verbonden in een reële setting met diverse groepen stakeholders.

De Kenniswerkplaats biedt niet alleen de studenten maar ook de docenten gelegenheid om verder te leren. Het is de commissie opgevallen dat de bereidheid daartoe bij hen groot is.

De toetsing en het gerealiseerd niveau

De commissie kwalificeert tenslotte de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als voldoende. De commissie tekent daarbij als positief punt aan dat zij heeft kunnen vaststellen dat de afstudeerscripties van goed niveau zijn. De scripties zijn meer gericht op het doen van onderzoek dan op het oplossen van een praktisch probleem. De commissie ziet dat juist als een goede aanvulling omdat er in de loop van de studie al zoveel praktijkproblemen worden aangepakt. Beoordeling van de scripties is reëel. De toetsen zijn ook van voldoende niveau en diepgang. Dit lijkt echter niet te zijn vastgelegd in een expliciet toetsbeleid. De commissie adviseert dit alsnog te formuleren.

Aanbevelingen

Eigenlijk heeft de commissie maar één belangwekkende aanbeveling te plaatsen. De opleiding zoals die vanaf september 2011 gaat draaien, heeft potentie. Zeker ook met een meer aansprekende naam voor de major: Stad- en Streekmanagement. De naamsverandering zal op zichzelf echter niet voldoende zijn om nu wel de gewenste studentenaantallen aan te trekken. De commissie beveelt daarom aan om gerichte publiciteit te maken. Een heldere thematiek werkt daarbij versterkend. De commissie heeft gedurende de visitatie verschillende thema's waargenomen, zoals maatschappelijk ondernemen. Dit zou een dragende focus kunnen zijn, en richt zich bovendien ook op de ondernemende ambtenaar. De dynamiek in het speelveld kan ook als aantrekkelijk gepositioneerd worden: 'krimp is leuk!'.
Verdere is het kenniswerkplaatsconcept een thema om goed te communiceren. En als doelgroep kan men overwegen om meer deeltijdgeoriënteerde studenten aan te gaan spreken.

Tenslotte zijn nog twee meer inhoudelijke verbeterpunten naar voren gekomen in de visitatie. In het curriculum zou meer plaats moeten worden ingeruimd voor bestuurlijke wet- en regelgeving. En voorts is vastgesteld dat de docenten niet konden aangeven of er een beschreven toetsingsbeleid beschikbaar was. Overigens hebben de toetsen en bijbehorende beoordelingen op het visitatieteam een degelijke indruk gemaakt.

Alles overziend stelt de commissie vast dat ruimschoots aan de eisen van het beoordelingskader is voldaan. Op die grond geeft de commissie een positief advies inzake accreditatie van de opleiding Plattelandsvernieuwing van Hogeschool Van Hall Larenstein, te Wageningen en Leeuwarden.

Aanbevelingen NVAO

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel en in het bijzonder die om gerichte PR, inclusief een doelgroepenbeleid, rondom de opleiding te voeren en een toetsbeleid te hanteren.

Advies van het tweede visitatiepanel van 22 oktober 2014

Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) richt zich met het opleidingsaanbod op de ontwikkeling van een duurzame samenleving op de domeinen Animals and Business, Delta Areas and Resources en Food and Dairy.

De opleiding Plattelandsvernieuwing, met als nieuwe naam Management van de Leefomgeving (wijziging aangevraagd), in Leeuwarden heeft één major, Toegepaste aardrijkskunde, en richt zich op de gebiedsontwikkeling van stedelijke en rurale gebieden. Afgestudeerden werken aan de versterking van de sociale, fysieke en economische betekenis van een gebied, nu en in de nabije toekomst door het combineren en verenigen van uiteenlopende functies binnen een gebied (productiefuncties, ecosysteemdiensten, zorg en educatieve functies, recreatieve functies). Daarbij moeten de ruimtelijke en de fysieke en ecologische kwaliteiten van het gebied minstens behouden blijven of versterkt worden zodat het gebied ook een grote sociale en economische betekenis heeft voor de toekomstige generaties.

Centraal in het onderwijsconcept staat het Regioleren, waarin gebiedsopdrachten voor de regio, met de regio en in de regio worden uitgevoerd.

De -opleiding verheugt zich in een langzaam groeiende instroom van inmiddels ruim 25 studenten.

Inleiding

Hieronder volgt een samenvatting van de oordelen per standaard en het samenvattend oordeel.

Allereerst wil het panel een aantal opmerkingen maken.

Het panel spreekt zijn waardering uit voor de kritische reflectie. Deze was niet alleen informatief maar zeker ook zelf-kritisch en reflectief. Zowel de documentatie als de open gesprekken hebben ertoe geleid dat het panel zich een goed beeld kon vormen van de situatie.

Het viel het panel op dat de studenten die zij gesproken heeft zich veilig voelden en zonder schroom of tekenen van stigmatisering spraken over hun functie-beperkingen. Het panel vindt dit een compliment waard; niet alleen voor de betreffende studenten maar ook voor

Pagina 5 van 11 begeleiders, docenten en medestudenten die gezamenlijk een sfeer van respect en openheid weten te scheppen. Hieronder de oordelen per standaard.

Standaard 6 en 12: Begeleiden van studenten met een functiebeperking

De ambitie van de hogeschool om op het gebied van begeleiding van studenten (met een functie-beperking) tot de top 3 hogescholen in Nederland te behoren is duidelijk waarneembaar in de opzet en uitvoering van de begeleiding. Naast het duidelijk in kaart hebben van de verschillende doelgroepen heeft de hogeschool de begeleiding van studenten met een functie-beperking (FB) gestroomlijnd door daar waar maatwerk nodig is maatwerk te leveren en daar waar standaardoplossingen voldoen deze grondig uit te voeren.

In de begeleiding staat de zelfregie van de student centraal en blijft de begeleiding beperkt tot de studie, met mogelijke doorverwijzing naar anderen voor zaken die niet direct de studie betreffen. Het panel onderschrijft deze uitgangspunten en focus van harte.

De informatievoorziening op studievoortgangsgebied laat te wensen over. De hogeschool is zich bewust van het probleem en heeft een groot traject gestart om het probleem op te lossen.

Opleiding Plattelandsvernieuwing

Het systematisch vastleggen van afspraken omtrent begeleiding in een contract en het toetsen van het contract aan bijvoorbeeld het Onderwijs- en Examenreglement (OER) vindt het panel getuigen van de gedegen aanpak. Ook het laten tekenen van het contract door de verschillende partijen, die elk een eigen verantwoordelijkheid hebben, vindt het panel sterk. Het decanaat heeft voor specialistische hulp een lokaal medisch-sociaal netwerk achter de hand.

Omdat de hogeschool voor de informatievoorziening een groot verbetertraject opgezet heeft en omdat de overige voorzieningen prima in orde zijn, komt het panel voor deze standaarden voor de opleiding Plattelandsvernieuwing, tot het oordeel 'goed'.

Standaard 8: Personeel

Het personeelsbeleid is hogeschoolbreed vastgesteld en geïmplementeerd. Het panel constateert dat het hogeschoolbrede personeelsbeleid en de doorwerking daarvan in de opleidingen duidelijk waarneembaar zijn op zowel individueel niveau als in teamverband. Het personeelsbeleid is eveneens zichtbaar in de aanpak van bijvoorbeeld de werkdruk. Het panel waardeert de enorme drive van docenten en begeleiders om naast inhoudelijke items ook teamontwikkeling en ondersteunende zaken aan te pakken en concludeert daaruit dat het personeelsbeleid vruchten afwerpt.

De hogeschool voldoet (vrijwel) aan de gestelde doelen op het gebied van scholing en didactische kwalificaties. De personele omvang is met een staf- student ratio van 1:21 relatief hoog. Toch is werkdruk een item; de hogeschool bespreekt dit structureel met haar docenten en heeft maatregelen genomen om de werkdruk te reguleren.

Het auditteam beoordeelt standaard 8 met een 'goed'.

Standaard 13, 14 en 15: Kwaliteitszorg

Het panel constateert dat alle opleidingen planmatig periodiek de onderwijseenheden evalueren op minstens de items die VHL-breed zijn afgesproken aan de hand van meetbare doelen. Hiermee en met de externe evaluatiemogelijkheden als de NSE-enquête en de HBO-monitor bewaken de opleidingen de kwaliteit van de beoogde eindkwalificaties, het programma, het personeel, de voorzieningen, de toetsing en de gerealiseerde eindkwalificaties.

Pagina 6 van 11 De planning en uitvoering van de evaluaties zijn in elke opleiding structureel belegd bij de kwaliteitscoördinator. De opleidingen verwerken de resultaten van enquêtes in onder andere de managementinformatie. Het panel is van oordeel dat zowel de opzet en uitvoering van enquêtes aan de hand van meetbare doelen als het genereren van managementinformatie goed belegd en uitgevoerd zijn. Het panel komt tot het oordeel 'goed' voor standaard 13. Kwaliteitszorg is zeker geen 'papieren tijger' bij VHL maar een levend systeem dat meerwaarde levert voor de (dagelijkse) praktijk van onderwijsuitvoering. De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding, daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het auditpanel trof hiervan vele voorbeelden aan. De resultaten en analyses van enquêtes leiden ook tot hogeschoolbrede verbeteracties. Het panel spreekt zijn waardering uit voor de manier waarop de kwaliteitscycli op hogeschoolniveau, locatieniveau en opleidingsniveau elkaar beïnvloeden en versterken. Het panel komt voor standaard 14 tot het oordeel 'goed'. Het panel heeft vastgesteld dat de betrokkenheid van de diverse partijen als opleidingscommissie, examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en afnemend werkveld goed geregeld is. Het panel spreekt zijn waardering uit voor de (pro)actieve rol van de examencommissie. De opleiding koppelt de resultaten en enquêtes en verbeteracties systematisch terug. Het panel komt hiermee voor standaard 15 tot het oordeel 'goed' voor de opleiding Plattelandsvernieuwing.

Algemene conclusie:

Op grond van de hierboven vermelde oordelen en de beslisregels van de NVAO, komt het auditpanel dat de aanvullende beoordeling uitvoerde tot het eindoordeel 'positief' voor de opleiding Plattelandsvernieuwing, locatie Leeuwarden.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen die het panel bij de aanvullende beoordeling heeft gedaan en herbevestigt de aanbevelingen van de eerste beoordeling.

Pagina 7 van 11 **Besluit**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool Van Hall Larenstein te Velp in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 9 april 2015 naar voren te brengen. Bij e-mail van 6 mei 2015 heeft de heer B. Schulte, senior beleidsmedewerker, namens het bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

De NVAO besluit de accreditatietermijn te verlengen van de hbo-bachelor Management van de Leefomgeving (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: Leeuwarden) van de Hogeschool Van Hall Larenstein te Velp. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit is van kracht tot en met 31 augustus 2019.

Den Haag, 29 mei 2015

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'A.H. Flierman', written over the printed name and title.

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	Goed
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Locatie Leeuwarden
1. Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	
2. Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	
	6. Het programma is studeerbaar.	G
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	
	3. Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.		
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.		
4. Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	G
5. Kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	G
	14. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	G
	15. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	G
6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	16. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	
Eindoordeel		Positief

- Ir. R. Kloosterman, director, AeQui (voorzitter);;
- Ir N. Beun, werkzaam voor InnovatieNetwerk als beleidsmedewerker. Vanuit LNV betrokken bij onderwijs- en plattelandsvernieuwing;
- R. Herengreen, adviseur bij Het Oversticht en tevens docent, publicist en adviseur over ruimtelijke kwaliteit;
- student-lid: A. Jelsma, Masterstudent Transport & Logistics, TU Delft.

Het panel werd ondersteund door A. van Noort, secretaris (gecertificeerd).

- Drs. W.G. van Raaijen is senior adviseur en partner bij Hobéon. Sinds 2004 treedt hij veelvuldig op als lead-auditor (voorzitter) bij accreditatie-audits in het hoger onderwijs;
- Ir. W.T. Fokkema is werkzaam binnen het Technology Transfer Office. De belangrijkste rol hierin is om zakelijke overeenkomsten met bedrijven te sluiten zodat de kennis van de universiteit in processen en producten toegepast kan worden;
- Dr. ir. T. de Bruijn is als lector werkzaam binnen het Kenniscentrum Leefomgeving van hogeschool Saxion. Daarnaast is hij directeur van stedenbouwkundig bureau IAA.
- N. Kreuze is vierdejaars student commerciële economie;

Het panel werd ondersteund door drs. B. Verstegen, secretaris (gecertificeerd).